

ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ... ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΑΚΤΙΣΤΟΥ ΦΩΤΟΣ!

Αΰ

Ἡ Αγία Τριάδα ὡς φανέρωση καί ἐμπειρία τοῦ Ἀκτίστου Φωτός.

*Απομαγνητοφωνημένη ὁμιλία
τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Στρατηγόπουλου
πού ἔγινε στόν Ἱερό Ναό τῆς Ἁγίας Τριάδας Γλυφάδας, τῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως Γλυφάδας, τήν Δευτέρα 24 Ἰουνίου 2013.*

Μ
Ε
Ν
Ο
Υ

Μεγάλη ή σημερινή γιορτή, συγκλονιστική γιορτή τῆς Ἁγίας Τριάδας καί τί νά πῆς μπροστά στό μυστήριο τῆς Ἁγίας Τριάδας καί πῶς νά τό προσεγγίσεις ἀφοῦ παραμένει μυστήριο; Καί ἡ μόνη δυνατή προσέγγιση εἶναι ἡ προσέγγιση πού ἔκαναν οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπου ἡ Ἁγία Τριάδα δέν ἦταν ἀπλῶς κάποιο δόγμα πού τό ἀνέλυαν διανοητικά, τό γνώριζαν, ἀλλά πολλοί ἀπό αὐτούς τό βίωσαν ὡς φανέρωση Φωτός. Ἔτσι, ἡ Ἁγία Τριάδα, μέσα ἀπό τούς ἀνθρώπους πού ἔχουν ἐμπειρία Ὁρθόδοξη καί ἀσκοῦνται, εἶναι ὡς φανέρωση τοῦ Ἀκτίστου Φωτός.

Ἐξάλλου καί στή σημερινή ἀκολουθία πάρα πολλές φορές ἀκούστηκε ἡ λέξη φῶς. Τό λέμε καί στό «Πιστεύω» μας: «Φῶς ἐκ φωτός». Ἔτσι, λοιπόν, ὁ μόνος δυνατός τρόπος νά προσεγγίσω κατά τά μέτρα τῶν αἰσθήσεων μας τό Μυστήριο τῆς Ἁγίας Τριάδας, εἶναι νά προσεγγίσω, πρακτικά, αὐτήν τήν ἐμπειρία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, πού εἶδαν τό Ἄκτιστο Φῶς. Ἐπειδή εἶναι ἐνδιαφέρον νά διαβάσω κείμενα παλαιῶν Πατέρων, ἀλλά καί ἀκόμη πιό ἐνδιαφέρον νά διαβάσω καί σύγχρονους Ἁγίους, θά κάνω ἀναφορές καί σέ παλαιούς Πατέρες, ὅπως τόν Ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ ἢ τόν Συμεών τόν Νέο Θεολόγο. Ἀλλά εἶναι συγκλονιστικό νά ἀναφέρω ἐμπειρίες συγχρόνων Ἁγίων, ὅπως ὁ σύγχρονος Ἅγιος Σιλουανός, ὁ ὁποῖος πέρασε τήν ἐμπειρία του στόν Πατέρα Σωφρόνιο, πού ἔζησε στό Ἑσσεξ. Ἐπειδή, λοιπόν, ἔχω κείμενά τους πού ἀναφέρονται σ' αὐτήν τή φανέρωση τοῦ Φωτός, ὅλη αὐτή ἡ σύντομη ὁμιλία θά ἀναφέρεται στά κείμενά τους καί μερικά στοιχεῖα θά δώσω γιά τό πῶς αὐτό βιώνεται στή ζωή μας.

Νά ξεκινήσω ἀπό κάτι τό ὁποῖο λέει ὁ πρῶτος Ἅγιος πού ἀνέφερα, ὁ Σιλουανός: «Καί ἰδού τήν ἡμέρα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ἴσως τό ἔτος 1924, τό Φῶς ἐπεσκέφθη ἐμένα, μετά τή Θεία Μετάληψη καί τότε αἰσθάνθηκα Αὐτό ὡς ἐπαφή τῆς Θείας αἰωνιότητος, μετά τοῦ πνεύματός μου, ἦταν ἰλαρό, πλήρες εἰρήνης καί ἀγάπης. Τό Φῶς παρέμεινε μετ' ἐμοῦ ἐπί τρεῖς ἡμέρες, διέλυσε τήν ἀπελπισία μου, τήν ἀνυπαρξία μου, ἡ ὁποία ἴστατο ἐνώπιόν μου, τήν ἀγωνία μου. Ἦμουν ἀναστημένος καί ἐντός μου καί μετ' ἐμοῦ ἦταν ὅλο τό Φῶς».

Ὁ λόγος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, στό τέλος τῆς ἀκολουθίας τοῦ Πάσχα, ὅπως ἦταν τότε, ἦταν πολύ ζωντανός πάλι: «Ἀνέστη Χριστός καί νεκρός

οὐδείς ἐπί μνήματος». Ἀλλά αὐτὴν τὴν ἀνάσταση τὴ ζοῦσαν πιά, ἦταν μιά ἐμπειρία. Κάτι ἀντίστοιχο, λέγει καὶ ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος, ὁ ὁποῖος ἔζησε αὐτό τό γεγονός μέ ἕνα συγκλονιστικό τρόπο καί λέει τό ἑξῆς: «Ὅλο τό Φῶς ἦταν τά πάντα, ἀκόμη καί ὅταν μεταλάμβανα ἐκείνη τὴν ἡμέρα πού εἶχα αὐτή τὴν ἐμπειρία τοῦ Φωτός, ὁ ἄρτος τῆς Ἀχράντου Σαρκός Αὐτοῦ καί τό ποτήρι Αὐτοῦ ἦταν ὅλα Φῶς. Ὅλη ἡ ζωὴ γίνεται Φῶς».

Ἀλλά σημαντική εἶναι καί ἡ ἄλλη μαρτυρία γιά τό Ἄκτιστο Φῶς, πάλι ἀπό τόν Ἅγιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη: «Περί τὰς ἀρχάς τῆς δεκαετίας τοῦ 1930, ὅταν ἤμουν ἤδη διάκονος, ἡ εὐδοκία τοῦ Θεοῦ παρέμεινε μετ' ἐμοῦ ἐπὶ δύο ἐβδομάδες. Τό ἑσπέρα, ὅταν ὁ ἥλιος ἔβαινε πρὸς τὴ δύση αὐτοῦ, ὀπίσω τοῦ Ὀλύμπου, καθόμουν ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, πλησίον τοῦ κελίου μου, ἀτενίζων πρὸς τό βράδυ. Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἔβλεπον τό ἑσπερινό φῶς τοῦ ἡλίου καί ἐν ταυτῶ, μαζί μέ τόν ἥλιο καί ἕνα ἄλλο Φῶς, ὅπερ τρυφερῶς μέ περιέβαλλε καί εἰρηνικῶς ἔμπαινε μέσα μου, στήν καρδιά μου καί μέ παράδοξο τρόπο, πού δέν καταλάβαινα μοῦ ἔδινε μιά ἀπέραντη ἀγάπη καί τότε ἀπέκτησα μιά εὐσπλαχνία γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους, ὅποιοι καί νά ἦταν, ὅπως καί νά ἐφέροντο, ὅσο καί νά μισοῦσαν, αἰσθανόμενοι ὡσαύτως, ἀνώδυνον τὴ συμπάθεια πρὸς τόν κόσμον ὅλο. Μετά τὴ δύση τοῦ ἡλίου, γι' αὐτές τίς μέρες πού εἶχα αὐτὴν τὴν ἐμπειρία ἀπεσυρόμην στό κελίον μου, πρὸς ἐπιτελείαν τοῦ κανόνος τῆς προσευχῆς μου καί ὁμως τό Φῶς παρέμενε συνεχῶς πάνω μου». Βλέπετε ἐμπειρίες Ἀκτίστου Φωτός πολὺ πρακτικές.

Τό ἴδιο πράγμα μᾶς μεταδίδει καί ὁ γέροντας Σωφρόνιος πού εἶχε τὴν ἐμπειρία καί τὴ διδασκαλία τοῦ Ἀκτίστου Φωτός Αὐτοῦ, ἀπό τόν γέροντά του, τόν Ἅγιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη: «Συντόμως μετ' αὐτά, ἐγὼ πού εἶχα παλιά ἀσχοληθεῖ μέ ἄλλα θρησκευματα, καί μάλιστα μέ τόν ὑπερβατικό διαλογισμό, βλέπετε εἶναι ἕνα σύστημα ψευτοπροσευχῆς τοῦ Βουδισμού, κατάλαβα πῶς αὐτὴ ἡ προσευχὴ ἦταν τραγικὴ γιά μένα, ὅταν πῆρα ἐμπειρία τοῦ Ἀκτίστου Φωτός, γιατί τότε ὅταν ἔκανα τίς ἄλλες προσευχές, τίς δαιμονικές, μέσα μου εἶχα ἀπόλυτη ταραχή. Ὅταν μπῆκα σ' αὐτὴν τὴν προοπτικὴ, ὅπως μοῦ τό δίδαξε ὁ πνευματικός μου, ὁ Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης, τότε ἡ ἐμπειρία ἦταν μιά ἄλλη, ἔφυγε κάθε ταραχὴ ἀπὸ τὴν καρδιά μου καί ἀπὸ τὴ ζωὴ μου. Ἡ φύσις τοῦ Φωτός αὐτοῦ εἶναι μυστηριώδης. Διὰ ποῖον δῶρον θά ἠδύνατό τις νά περιγράψει αὐτό; Τί εἶναι ἀόρατο, ἀκατάληπτο, κάποτε τό

βλέπεις, κάποτε δέν τό βλέπεις. Είναι ίλαρό, τρυφερό, σέ κάνει νά χαίρεσαι χωρίς νά υπάρχει λόγος, εἶσαι μόνο χαρά. Δέν υπάρχει κάτι χαρούμενο στόν κόσμο, εἶσαι μόνο χαρά. Εἶσαι ὅλο Φῶς». Αὐτή ἡ ἐμπειρία, λοιπόν, εἶναι ἀνεπανάληπτη, καί εἶναι δοσμένη γιά νά τή ζήσουν ὅλοι οἱ Χριστιανοί. Ἐπαναλαμβάνω τά λόγια καί πάλι τοῦ Ἁγίου Σιλουανοῦ, πού λέει: «Μές σ' αὐτό τό Φῶς φανερώθηκε ὁλος ὁ Χριστός, ὅλα ἦταν Χριστός, ὅλα ἦταν Φῶς».

Προσέξτε, τώρα, πάρα πολλοί θεολόγοι μιλοῦν περί θεώσεως ἀφηρημένα. Κι ἐμεῖς τό λέμε: ἡ θέωση. Δέν εἶναι ὅμως ἀφηρημένο, εἶναι ἕνα γεγονός πολύ πρακτικό. Ἡ θέωση δέν εἶναι μιά ἰδέα. Κι ἐμεῖς τό λέμε, λέμε: «Εἴμαστε φτιαγμένοι γιά νά γίνουμε Ἅγιοι». Ἀλλά αὐτό εἶναι ἐμπειρία. Ἀλλά, αὐτή ἡ ἐμπειρία ἀποκτᾶται μέσα ἀπό κάποιες προϋποθέσεις, ὅσες προϋποθέσεις ἔχει χαράξει κι ἔχει δώσει ἡ Ὁρθόδοξη παράδοσή μας: ὅ,τι λέμε ἄσκηση, ὅ,τι λέμε ξεπέραςμα τοῦ πόνου καί τῆς ἀγωνίας, ὅ,τι λέμε ταπείνωση, ὅ,τι λέμε νηστεία, ὅ,τι λέμε ἐγκράτεια. Ὅλα αὐτά εἶναι βήματα, τά ὁποῖα σιγά-σιγά μᾶς ὀδηγοῦν στή θέωση καί πιά ἡ θέωση πρακτικά, πάνω στή ζωή μας εἶναι μιά ἐμπειρία καί στό τέλος αὐτῆς τῆς πορείας, κατά τά λίγα λόγια πού διάβασα τοῦ Ἁγίου Σιλουανοῦ καί τοῦ πατρός Σωφρονίου, ἔρχεται αὐτό τό ἀποτέλεσμα, εἶναι τό Φῶς τό ἰλαρόν πού ἔρχεται στήν καρδιά μας κάθε μέρα. Μετά τήν πρώτη ἐπίσκεψη τῆς Χάριτος, ὅταν αὐτό γίνεται ἐμπειρία πιά, ἐμπειρία, ἀρχίζουν πολλές δυσκολίες καί πόλεμοι. Βλέπετε ὁ πειρασμός δέν ἀφήνει. Καί τότε ἀπαιτεῖται πολὺς χρόνος κάποιος νά τό ἐμπεδώσει. Πρέπει νά συνεχίσει τήν ἄσκησή του. Προσέξτε ἡ ἄσκηση εἶναι τό κλειδί γι' αὐτήν τήν ἐμπειρία. Κι ἐγώ σήμερα τολμῶ, ἐπειδή εἶναι τέτοια μέρα, νά μιλήσω γι' αὐτήν τήν ἐμπειρία. Εἰδάλλως, θά μοῦ λέγατε: “μίλησε γιά κάτι ἄλλο πρακτικό”. Ἀλλά δέν μπορῶ σήμερα τίποτα ἄλλο νά πῶ, παρά μόνο αὐτό καί τίποτα ἄλλο. Γι' αὐτήν τή μία καί κοινή ἐμπειρία ὅλου τοῦ κόσμου, ἄν ἐμεῖς ἀσκηθοῦμε, κι ἄς φαίνεται ἀκατάληπτο, κι ἄς φαίνεται ἀκατόρθωτο. Γιατί ὁ Θεός μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, πού ὅλο συγκροτεῖ τόν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας, ἀγαπάει ὅλο τόν κόσμο καί αὐτή εἶναι μιά ἐμπειρία ὅλου τοῦ κόσμου. Μήν πεῖτε μετά, ὅταν θά φύγετε ἀπό ἐδῶ “μᾶς μίλησε γιά πράγματα οὐράνια”. Νά ἀπαντήσετε μέ τά λόγια τῶν Ἁγίων “μᾶς μίλησε γιά τά πιό οὐράνια πράγματα πού γίνονται ἀπόλυτα ἐπίγεια”, γιατί οἱ ἄνθρωποι πάνω σ' αὐτή τή Γῆ αὐτά τά ζοῦμε.

Πρέπει να προσέχουμε πώς να ζούμε στον κόσμο, όλοι μας και οι κληρικοί και οι μοναχοί και οι λαϊκοί. Συνεχώς, πρέπει να προσευχόμαστε, ακόμη κι όταν βαδίζουμε στον δρόμο, να λέμε: «Κύριε Ιησού Χριστέ έλεησέ με». Όσο περισσότερο θυμόμαστε τον Θεό, τόσο περισσότερο ετοιμάζουμε τον νοῦ μας, τίς αισθήσεις μας, την καρδιά μας για να ζήσει αυτήν την εμπειρία. Βλέπετε όσο πιο πολύ καλλιέργειες ένα χωράφι, τόσο καλύτερα προϊόντα φέρνει.

Άρα, αυτή ή ιστορία, τής δηθεν άπίθανης εμπειρίας πού σᾶς περιγράφω τώρα είναι εμπειρία καθημερινότητας. Μπορείτε να έχετε συνεχώς άσκηση και [να έχετε συνεχώς] ταπείνωση στον νοῦ σας; Μπορείτε να έχετε την προσευχή του Χριστού συνέχεια στον νοῦ σας; Έτοιμαστείτε κι εσείς γι' αυτό τό φαινομενικά μεγάλο επίτευγμα. Τό πρωί να προσευχόμαστε να μᾶς δίνει ό Θεός φωτισμό, φωτισμό για όλα τά πράγματα, ακόμα και για τό πώς θά πούμε καλημέρα στό πρωινό μας, για τό πώς θά άπαντοῦμε στά έρωτήματα τῶν άλλων. Ταυτόχρονα, αυτή ή εμπειρία γίνεται καθημερινή αν έχουμε μνήμη τῶν λόγων του Χριστού μας, τής Γραφής, τῶν Πατέρων. Είναι μιά συνεχής ένασχόληση, ή οποία δέν σταματάει πουθενά, μά πουθενά.

Έχω έδῶ καταγεγραμμένη και την ίδια εμπειρία, ενός άλλου, μιᾶς μεγάλης μορφής τής σύγχρονης Ορθοδοξίας, του πατρός Έφραίμ του Κατουνακιώτου, ό οποίος έζησε τά ίδια πράγματα, τά όποια μᾶς περιέγραψε και ό πατέρας Σωφρόνιος, αλλά και ό Άγιος Σιλουανός ό Αθωνίτης. Είναι ή εμπειρία, λέει, του Ακτίστου Φωτός. Ακούστε τί περιγράφει ό πατήρ Έφραίμ ό Κατουνακιώτης: «Ένα βράδυ, κάνοντας ευχή στην καλύβα, έβλεπα προς τή θάλασσα. Είδα τρία φῶτα. Στην αρχή, νόμισα ότι ήταν ψαράδες πού ψάρευαν. Έβλεπα, όμως, ότι τά φῶτα πλησίαζαν προς την καλύβα μου. Μπήκαν μέσα σ' αυτήν. Γέμισαν όλο τον χώρο κι έπεσα κάτω στά γόνατα. Δέν φοβήθηκα καθόλου, αλλά είχα την αίσθηση, [ότι] μ' άγκάλιαζε όλος ό Θεός, όλη ή Αγία Τριάδα. Η χαρά μου ήταν άρρητη. Δύσκολα επανήλθε πολλές φορές αυτό τό πράγμα. Είναι έκτακτο γεγονός, αλλά έτσι ήμουνα. Ήμουνα σαν τό χορταράκι πού πέρασε πάνω άνεμος, αλλά δέν συντρίφθηκε, δέν διαλύθηκε». Αυτή ή εμπειρία, είναι πάρα πολλῶν Πατέρων και Αγίων τής Εκκλησίας μας.

Ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός εἶναι αὐτός πού ἔχει ὀρθή δόξα, δηλαδή ὀρθή πίστη. Ἀλλά ὀρθή πίστη δέν σημαίνει ἀπλῶς νά ξέρουμε τά δόγματα ὅλα. Νά τά ξέρουμε. [Ὁρθόδοξος χριστιανός εἶναι αὐτός] πού ἔχει αὐτή τήν ἐμπειρία, πού ὅπως σᾶς εἶπα ξεκινάει ἀπό ὅ,τι λέμε στήν Ἐκκλησία μας ἄσκηση, προσευχή, ταπείνωση, ἀπαντοχή στούς πειρασμούς καί στίς δυσκολίες. Καί σιγά-σιγά ἔρχεται αὐτή ἡ ἐμπειρία. Οἱ σωματικές σαρκικές ἐπιθυμίες πού δέν ἱκανοποιοῦνται. Ἔχουμε ἐπιθυμίες ἀρχικές, πάρα πολλές, [πού] θεραπεύονται μέ δύο τρόπους. Ὁ ἕνας εἶναι ἡ ἀφθονία τῆς Θείας Χάριτος, νά ἔρθει πολλή Χάρις. Κι ὁ ἄλλος εἶναι ἡ ἀσκητική πράξη. Βλέπετε δύο πράγματα εἶναι, ἡ ἀφθονία τῆς Θείας Χάριτος, πού δίνεται σέ ὅλους μας, καί ἡ ἀσκητική πράξη. Προσέξτε, ἂν θέλω νά πάρω νερό ἀπό τό πηγάδι καί ἔχω ἕνα πολύ μικρό δοχεῖο, λίγο νερό θά πάρω. Ἄν τό δοχεῖο μεγαλώσει, περισσότερο νερό θά πάρω. Ἄρα, μέσα ἀπό τήν ἄσκηση διευρύνονται οἱ δυνατότητές μας νά ζήσουμε ὀλόκληρη τή Χάρη τοῦ Θεοῦ. Βλέπετε εἶμαστε μάτια, νοῦς, αἰσθήσεις, ἀκοή. Τά πάντα εἶμαστε. Ἄν ὅλα ταυτόχρονα τά καθαρίζουμε, διευρύνουμε τότε τήν εἴσοδο αὐτοῦ τοῦ δοχείου καί ἀφήνουμε τόν Θεό πού μᾶς ἀγαπάει, μέσα ἀπό τό Φῶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νά εἰσέρχεται μέσα μας ἀπό ὅλες μας τίς αἰσθήσεις. Προσέξτε ἕνα παράδειγμα, πού λένε οἱ Πατέρες καί συνήθως τό χρησιμοποιοῦν στήν ἐξομολόγηση. Ἄν κάποιος ἔχει κάνει πέντε ἁμαρτίες καί μετανιώνει ἀπό τίς τέσσερις, σημαίνει πού ἔχουμε ἕνα καράβι πού ἔχει πέντε τρύπες καί κλείσαμε τίς τέσσερις. Τό νερό θά μπεῖ καί θά βουλιάξει τό καράβι ἀπό τήν πέμπτη. Ἔτσι, λοιπόν, ἐπειδή εἶμαστε αἰσθήσεις, ὁ νοῦς μας, ἡ καρδιά μας, τά μάτια μας, τά αὐτιά μας, ὅ,τι ζοῦμε εἶναι αἰσθήσεις, ὅσο περισσότερο διευρύνονται οἱ αἰσθήσεις σέ ὅλα τά ἐπίπεδα, ταυτόχρονη ἄσκηση σέ ὅλα, τότε ἀφήνουμε τόν Θεό νά εἰσέλθει μέσα μας. Αὐτό εἶναι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ. Κι ἔτσι, λοιπόν, ἀποκτοῦμε τέτοια ἐμπειρία, μιᾶς ἀπέραντης χαρᾶς. Δέν ὑπάρχει καλύτερη περίπτωση γιά ταπείνωση ἀπό τό νά μᾶς περιφρονοῦν οἱ ἄλλοι. Βλέπετε, ὅταν μᾶς περιφρονοῦν δέν ἀντέχουμε. Ἄν μάθουμε νά ἀντέχουμε, τότε ὅλες μας οἱ αἰσθήσεις ἀσκοῦνται στό νά δεχθοῦν τή Χάρη τοῦ Θεοῦ. Ὅταν προσεύχεται κανείς δέν πρέπει νά προσέχει τίποτε, οὔτε τίποτα ἄλλο. Ἀλλά νά στέκεται ὁ νοῦς του στόν Θεό. Ὁλος ὁ Θεός μπαίνει μπροστά του. Δέν πετάει ὁ νοῦς ποτέ.

Ἄν σέ μιά πράξη ἐμεῖς ἔχουμε ἄδικο 5% καί οἱ ἄλλοι ἄδικο 95%, νά ἔνα παράδειγμα ὠραῖο πού λέει ὁ πατήρ Σωφρόνιος. Εἶναι μιά πράξη πού ἔχουμε σίγουρα ἄδικο ἐμεῖς μόνο 5% κι οἱ ἄλλοι ἔχουν ἄδικο 95% καί διορθώσουμε ἐμεῖς τό δικό μας 5%, [χωρίς] νά περιμένουμε τί θά διορθώσουν οἱ ἄλλοι. Δέν θά ποῦμε ἐμεῖς: “οἱ ἄλλοι πού ἔχουν τό 95% γιατί δέν διορθώνονται;”. Ἀλλά ἐμεῖς μέ αὐτό τό 5%, τό λίγο πού κάνουμε, ἀφήσαμε τή χάρη τοῦ Θεοῦ νά μπεῖ μέσα μας, ἀφήσαμε τό Φῶς τοῦ Θεοῦ νά μπεῖ μέσα μας. Τά υπόλοιπα 95% τῶν ἄλλων, εἶναι τῶν ἄλλων. Ὁ Θεός θά κανονίσει γι’ αὐτούς κατά τή μετάνοιά τους. Ἄρα προσέξτε, μέσα ἀπ’ αὐτήν τήν προοπτική τῆς βαθιᾶς ἀλλαγῆς τοῦ ἀνθρώπου μέσα ἀπό ὅλες τίς αἰσθήσεις του, γίνεται ἄς τό πῶ ἔτσι, θεόπτης καί ζεῖ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ, δέν ζητεῖ νά ἀναλύει τί ἔκαναν οἱ ἄλλοι καί τί δέν ἔκαναν οἱ ἄλλοι, πόσο ἄλλαξαν οἱ ἄλλοι. Ἀλλάζουμε ἐμεῖς βαθιά κι ὁ Θεός ξέρει τόν ἀγῶνα τοῦ καθενός. Νά ἀγαποῦμε τήν περιφρόνηση πού μᾶς δείχνουν οἱ ἄλλοι. Προσέξτε, αὐτές εἶναι οἱ προϋποθέσεις γιά νά μποροῦμε νά καλλιεργήσουμε τίς αἰσθήσεις μας καί νά μποῦμε σ’ αὐτήν τήν προοπτική. Λέει νά ἀγαποῦμε τήν περιφρόνηση πού μᾶς δείχνουν οἱ ἄλλοι. Πόσο δύσκολο εἶναι, ἔ; Ὅταν μᾶς ταλαιπωροῦν οἱ ἄλλοι καί μᾶς περιφρονοῦν. Ὅμως, νά μήν καυχίμαστε, οὔτε γιά τήν ὑπομονή πού κάνουμε. Τά υπόλοιπα τά ἀφήνουμε στόν Θεό.

Ὅλα αὐτά εἶναι πράγματα τά ὁποῖα μᾶς διευρύνουνε συνεχῶς. Βλέπετε, ἐμεῖς στήν Ἐκκλησία μας ξέρουμε ὅτι κάποιοι εἶναι θεολόγοι. Ξέρουν τή θεολογία. Ἀληθινοί θεολόγοι στήν Ἐκκλησία εἶναι ἐκεῖνοι πού μισοῦν τά πάθη τους. Κι ὅσοι εἶναι θεολόγοι, καί μισοῦν τά πάθη τους, ἐπειδή τά μισοῦν ἀκριβῶς, καθαρίζουν τά πάθη τους καί τότε [γίνονται] ἀνοιχτοί, [καί] στόν χῶρο πού καθάρισαν, [μπαίνει ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος]. Βλέπετε ἂν βγάλετε τή βρωμιά ἀπό ἕνα ποτήρι, εἶναι ἔτοιμο τό ποτήρι νά πάρει μέσα κρασί. Ἄν βγάλετε τή βρωμιά θά μπεῖ μέσα τό κρασί. Ὅσο περισσότερο, λοιπόν, καθαρίζετε τίς αἰσθήσεις σας, τότε θά μπεῖ μέσα τό κρασί, [δηλαδή] ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί τότε γινόμαστε θεολόγοι. Κάθε φορά πού καθαρίζουμε τά πάθη μας, γινόμαστε θεολόγοι. Εἶναι συγκλονιστική αὐτή ἡ ἐμπειρία, [πού] μᾶς ὁδηγεῖ στό Φῶς.

Καί φυσικά, προσέξτε, μήν ἀναλύετε τή ζωή σας κατά τά μέτρα ἀνθρωπίνων νόμων, τί λέει ἡ ψυχολογία, τί λέει ἡ φιλοσοφία. Ἐμᾶς ἕνα πράγμα μᾶς νοιάζει νά ἀπαλλαγῶμε ἀπό τά πάθη μας. Καμιά φιλοσοφία, καμιά ψυχολογία δέν θά μᾶς

βοηθήσει να απαλλαγούμε από τα πάθη μας. Γιατί χωρίς αυτήν την απαλλαγή από τα πάθη, δεν μπορείς να περιμένεις αυτήν την εμπειρία του Ἀκτίστου Φωτός.

Ἀκόμη προσέξτε, καί πράγματα τὰ ὅποια εἶναι ἀνθρώπινα, νά τὰ προσέχουμε. Λέει ἀκόμη καί ἡ ἐρωτική ἀγάπη, ἐρωτική ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων, ἂν εἶναι πάρα πολύ ἔντονη καί στρέψει τόν ἕνα πρὸς τόν ἄλλον καί τό μυαλό πετάξει καί φύγει ἀπὸ τόν Θεό καί εἶναι ἀγάπη τοῦ ἑνός ὡς πρὸς τόν ἄλλον καί τίποτα ἄλλο. Τότε, αὐτή ἡ ἐρωτική ἀγάπη πού εἶναι καί δῶρο ἀπὸ τόν Θεό, ἂν δέν στρέφεται στόν Θεό, μᾶς ἀποστρέφει ἀπὸ αὐτή τὴ δυνατότητα νά ζήσουμε τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Βλέπετε, ἂν θέλω ἐγὼ τώρα, αὐτό τό μικρόφωνο καί αὐτό τό ἀντικείμενο πού ἔχω μπροστά μου, [νά τὰ κρατήσω μαζί ἐνωμένα, κι] ἄς φαντασῶ τώρα, ὑπόθεση εἶναι, [εἶναι κάποιοι] πού ἀγαπιῶνται, τί πρέπει νά γίνει, γιὰ νά κρατηθοῦν μαζί; Τί πρέπει νά γίνει; Πρέπει κάποιο χέρι νά τὰ κρατήσει, δέν ἀρκεῖ τό ἕνα νά ἀγαπάει τό ἄλλο. Πρέπει ἕνα χέρι νά ἔρθει νά τὰ κρατήσει. Ἄρα, καί στήν καθημερινή ἀνθρώπινη ἀγάπη, ὄχι μόνο πιά τὴν ἐρωτική, ἡ ἀγάπη τῆς μητέρας πρὸς τό παιδί, τοῦ παιδιοῦ στή μητέρα, δέν ἔχει [ἢ κάθε ἀγάπη] μόνη τῆς τὰ ἀποκλειστικά, ὅλα αὐτὰ ἔχουν μιά ἄσκηση. Νά ἀγαπᾶς, ἀλλά ἔχοντας στόν νοῦ τόν Θεό, Ἐκεῖνος μόνο μπορεῖ νά σέ ἐνώσει, [νά σέ κρατήσει μαζί].

Ἄν σέ ὅλα ἀφήνουμε τόν Θεό νά μιλήσει, τότε εἴμαστε κι ἐμεῖς γι' αὐτήν τὴ συγκλονιστική εμπειρία τῆς Χάρης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅλα αὐτὰ πού σᾶς λέω τώρα, μπορεῖ νά φαίνονται πολύ μακρινά ἀπὸ ἐμᾶς καί [μπορεῖ νά] λέμε: τί εἶναι αὐτὰ πού μᾶς λέει; Ξέρετε πολύ παλιά, πρὶν ἀπὸ χίλια καί κάτι χρόνια, ἕνας ἄλλος μέγας θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος, περιγράφοντας τὴν εμπειρία του αὐτή, λέει ἀκριβῶς τὰ ἴδια τὰ λόγια πού διαβάσαμε ἀπὸ τόν Ἅγιο Σιλουανό ἢ ἀπὸ τόν πατέρα Σωφρόνιο. Τὰ ἴδια λόγια λέει καί ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, τὰ ἴδια λόγια λέει καί ὁ πατήρ Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης. Αὐτή εἶναι ἡ εμπειρία τῆς Ἐκκλησίας μας. Κι ἐγὼ δέν σᾶς τὰ λέω αὐτὰ γιὰ νά φανταστεῖτε καί νά πεῖτε: πῶ, τί μεγάλα πράγματα λέει ἡ Ὁρθοδοξία μας; Ἐγὼ λυπᾶμαι πού δέν τὰ ζοῦμε. Καί λυπᾶμαι πού δέν τὰ ζοῦμε, γιατί ἐμεῖς δέν ἀφήνουμε τόν Θεό νά λειτουργήσει πάνω μας. Δέν [τόν] ἀφήνουμε. Βλέπετε τί εἶπα πρὶν, περιφρόνηση, νά ἀντέχουμε τούς πειρασμούς, τίς δυσκολίες, νά ἔχουμε ἐμεῖς μόνο 5% ἄδικο κι οἱ ἄλλοι 95% καί νά μὴ μᾶς νοιάζει. Ἐπειδὴ, λοιπόν, τόν Θεό δέν τόν ἀφήνουμε κι ὁ

Θεός δέν εισέρχεται μέσα μας μέ τή βία. Μᾶς ἀφήνει ἐλεύθερους. Ἀκόμη καί νά μήν Τόν θέλουμε! Τί κρίμα νά μήν Τόν θέλουμε(!) Τί κρίμα τέτοια μέρα, μέρα τῆς φανερώσεως τοῦ Ἀκτίστου Φωτός καί νά μήν Τόν θέλουμε(!) Μά, θά πεῖτε ὅλοι σας: «Μά Τόν θέλουμε, Τόν θέλουμε! Θέλουμε τώρα νά τόν δοῦμε!» Ἄν λοιπόν, ὅλοι, ὁμοφώνως, μέσα ἀπό τήν καρδιά σας, τέτοια γιορτή καί τέτοια μέρα πεῖτε, Τόν θέλουμε, Τόν θέλουμε, ἀνοιξτε τόν δρόμο νά Τόν θέλετε.

Τί ἦταν αὐτά τά ὀνόματα πού σᾶς ἀνέφερα; Τά ὀνόματα πού σᾶς εἶπα δέν ἦταν ὅλα Ἁγίων. Ναί, ὁ Παλαμᾶς ἦταν Ἅγιος. Ὁ Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος ἦταν Ἅγιος. Ὁ Ἅγιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης ἦταν Ἅγιος. Ὁ πατήρ Ἐφραίμ δέν ἀνακηρύχτηκε Ἅγιος, οὔτε ὁ πατήρ Σωφρόνιος. Εἶναι λόγια λοιπόν κοινῆς ἐμπειρίας. Ἄν λοιπόν κι ἐσεῖς φωνάξετε μαζί μου: «Ναί Τόν θέλουμε. Ἐλθέ καί σκηνώσον ἐν ἡμῖν», τότε ὁ Θεός θά ἀνταποκριθεῖ στήν προσευχή μας. Δέν τό λέμε κάθε μέρα τώρα; «Παράκλητε, ἀγαθέ, ἐλθέ καί σκηνώσον, κατασκήνωσον ἐν ἡμῖν». Ἔ; Δέν τό λέμε κάθε μέρα; Τί εἶναι αὐτό πού λέμε; Ἄν, λοιπόν, ὅλοι μαζί φωνάξετε: «Ναί, ναί, Τόν θέλουμε. Ἐλθέ καί σκηνώσον ἐν ἡμῖν. Ἐλθέ Κύριε». Θά βάλετε [καί] μία συνεργία, ἔ; Θά βάλετε τήν προσωπική σας ἄσκηση, τήν προσευχή, τήν ταπείνωση καί τόν καθημερινό ἀγώνα, χωρίς γογγυσμό, χωρίς διαμαρτυρία, χωρίς κατηγορία κανενός, μέ πολλή ἐγκράτεια γιά ὅλα καί ἀγαπώντας ὅλο τόν κόσμο, μή μισώντας κανέναν. Καί τότε νά ξέρετε, αὐτή ἡ καθημερινή προσευχή μας: «Ἐλθέ καί σκηνώσον ἐν ἡμῖν», θά ἔρθει νά βιωθεῖ πάνω μας. Αὐτό πού λέει ὁ Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος: «Ὅταν στήν ἀρχή, ζοῦσα αὐτό τό πράγμα, εἶχα μιά χαρά πού δέν περίμενα γιατί εἶχα χαρά. Δέν συνέβη κάτι πού νά μέ κάνει χαρούμενο, ἀλλά εἶχα μιά ἀπέραντη χαρά. Οὔτε κέρδισα κάτι, οὔτε μοῦ εἶχε συμβεῖ κάτι καλό, κατά τά μέτρα τοῦ κόσμου. Εἶχα χαρά, ἀπέραντη χαρά». Αὐτό σημαίνει ὅτι τοῦ φανερώθηκε ὁ Θεός. Εἶχε χαρά χωρίς λόγο, ἢ μάλλον εἶχε χαρά μέ Λόγο [κι ὅπου Λόγος ὁ Χριστός]. Βλέπετε, πόσο φτωχοί εἴμαστε(!) Ἐμεῖς χαιρόμαστε, μόνο ὅταν ὑπάρχει Λόγος. Ὅταν κάτι πετύχαμε. Εἶναι μιά χαρά πού ἔρχεται μέσα μας καί χαιρέσαι καί λές: «Μά χωρίς λόγο, τί συνέβη σήμερα; Τί καλό μοῦ συνέβη;» Τίποτε καλό. Βγήκε ὁ ἥλιος, ἔφυγε ὁ ἥλιος. Ἦρθε ἡ μέρα, ἦρθε τό σκοτάδι, ἦρθε ἡ βροχή. Ὅλα τά πράγματα τοῦ κόσμου λειτούργησαν ὅπως ἦταν, τί μοῦ συνέβη; Τότε νά ξέρετε αὐτή ἡ ἐμπειρία, εἶναι ἐμπειρία τῆς Χάρης τοῦ Θεοῦ. Μιά χαρά, χωρίς λόγο.

Κι αυτή ή χαρά μένει. Κι αν ακόμη φαίνεται ότι φεύγει, δεν φεύγει ποτέ. Κι ο Θεός πάντα περιμένει. Έλθέ, λοιπόν, και σκήνωσον εν ήμιν.

Προσπάθησα, λίγα λεπτά τώρα, μπορεί να ήμουν ανόητος, να σᾶς δώσω μία ύψιστη εμπειρία και μία ύψιστη δυνατότητα όλων των ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Αυτό ἔχουμε σάν δυνατότητα. Ξεκινήστε απλά και ταπεινά. Αξιοποιήστε αυτά που ἔχετε στη ζωή σας. Ἐδῶ που ζεῖτε, μ' αυτούς που ζεῖτε, τό σπίτι που ζεῖτε. Νά μπορείτε να τους ἀγαπᾶτε, να τους ἀντέχετε, να προσεύχεστε για ὅλους, να μή σᾶς πειράζει τίποτα, να μή σᾶς ταλαιπωρεῖ τίποτε. Και τότε ἐπειδή θά καθαρίσετε τό δοχεῖο, θά μπαίνει μέσα πολύ κρασί. Και θά λέτε μά τί συνέβη; Βλέπετε τό ποτήρι δεν ἔχει αἴσθηση τοῦ κρασιοῦ που μπήκε μέσα. Ἀλλά, εἶναι γεμάτο κρασί. Στην ἀρχή εἶναι μία χαρά, τό λέω, που εἶναι ἄρρητη, ἀπόρρητη.

Λίγα λόγια σᾶς εἶπα σήμερα για μεγάλο θέμα. Μπορεῖ ἀνοήτως να τό τόλμησα. Ἀλλά θά ήμουν κι ἐγώ ἀνόητος ἂν τόν λαό τοῦ Θεοῦ, που εἶναι φτιαγμένος για να ζήσει τήν εμπειρία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τήν εμπειρία τῆς φανερώσεως τοῦ Θεοῦ, δεν σᾶς τή μετέδιδα. Ἐμεῖς ἔχουμε εὐθύνη ὅλοι, οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας κι ὅλοι, να δίνουμε στόν λαό μας αὐτήν τήν εμπειρία, γιατί εἶναι εμπειρία δική σας. Ἀποκλειστε την, ὁ Θεός θά τήν δωρίσει. Ἀλλά, ἂν βάλετε συνεργία, ὁ Θεός θά τήν δωρίσει, [και θά ἔχετε αὐτήν τήν εμπειρία]. Νά εἴστε σίγουροι!

Κι ἐγώ λοιπόν τελειώνοντας αὐτό τό σύντομο λογύδριο, να παρακαλέσω τήν Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ να ῥθει και να σκηνώσει πάνω μας και να γεμίσει τίς καρδιές μας. Ἐλθέ και σκήνωσον εν ήμιν και καθάρισον ήμᾶς ἀπό πάσης κηλίδος, και σῶσον Ἀγαθέ, τās ψυχᾶς ήμῶν!

Ἀμήν!

